

bära ägam folk mus

Det fanns ett idå folk musik för det yndande var på grammo-
fon. Det var stor set bar Sverige i adison jord spelningar
spelmannas skildr spelmannar ände kom ut på skiva,
överhuvud taget spelmanns musik som antog var på ett
försvinna.

Det var på 50-talet.

Mens å kom 60-talet
"grönvåder" vä som

(översättning och på
skivmappen berättar

Spelmanns musik i Sö-
dermanland är för

bl.a. hade det goda med sig
att intresset för den gamla
bondekulturen och det in-
hemskt genuina också spred
sig till de yngre generatio-
nerna. Spelmansstämmorna
i Delsbo lockade plötsligt
rekordpublik. Snart kom
också grammo fonbolagen
in i bilden och sedan slutet
av 60-talet har en rad fina
produktioner släppts ut.

Hittills har det kanske
främst varit den yngre gene-
rationens spelmän som
kommit till tals, namn som
Ole Hjort, Björn Ståbi, Per-
Hans, Alm-Nils och andra.
Glädjande nog tycks man
nu också ha fått upp ögonen
för de äldre traditions-
bärarna, de som snart för-
svinner, men vars låtar
kommer att leva kvar.

En av dessa genuina "kul-
turarbetare" är Ekor And-
ers Andersson, fiolspel-
mannen och målaren från
Evertsberg i Älvdalen, som
framträder på en nyutkom-
men skiva, Ekor Anders
(Sonet, LP). Ekor Anders
är född 1898 och har hela
sitt liv bott och verkat i
hembyn Evertsberg. Skivan
innehåller både en äldre in-
spelning från 50-talet och
en nyupptagning. På oför-
falskat älvdalsmål, "Sveri-
ges obegripligaste dialekt"

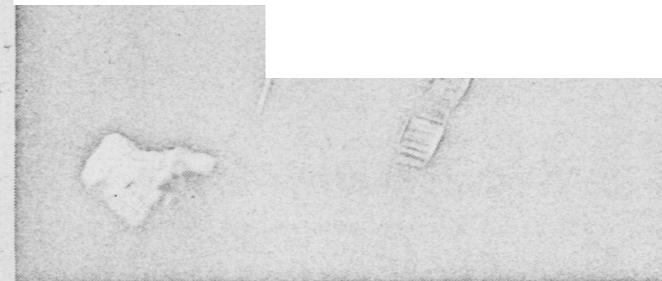
om hur naturen gett honom
intryck i musikskapandet,
och varvar med historier
om de äldre spelmän han
träffat. Ekor Anders musik,
både den egna och den tra-
derade, har en säregen älv-
dalsston, där naturintrycken
omstöpts med fiolen som
känsligt medium. Det är en
genuin och originell männi-
ska som kommer till tals på
en hörvärd skiva.

I Sonets serie med folk-
musik från de olika land-
skapen har nu också utkom-
mit Spelmanslåtar från Sö-
dermanland. Där har man
lätit spelmän av den äldre
generationen stå för skivans
ena sida, medan de yngre
och aktiva tonar ut från den
andra. De äldre, det är
Ivar Boström, Olov Ekvall,
Sven Forsberg, Johan Alf-
red Johansson (död 1955,
en äldre inspelning) och
Edvard Pettersson. Visst lå-
ter fiolen lite ostämt ibland,
men spelmannsglädjen och
det ungdomliga humöret
går inte att ta miste på. De
yngre, Ingvar Andersson,
Arne Blomberg, Christina
Frohm — Sveriges yngsta
kvinnlige riksspelman —
och Lennart Tysk spelar bå-
de upptecknade och trade-
rade låtar, valda från alla
delar av landskapet.

många i stort sett bara
Vingåkerspolska. Den här
skivan visar att det är dags
att vidga begreppen. Folk-
musiken i Södermanland
finns i alla delar av land-
skapet och vad mera är:
Den lever i högönsklig väl-
måga.

En annan avdelning av
den folkliga musiken och
sången representeras av skå-
ningen Lennart Kjellgren.
På flera skivor och i TV-
program har han redovisat
sina forskningar i det som
var "schlagermusik" för
70—80 år sedan, skilling-
trycket. På en nyutkommen
skiva, *Gläd dig du skåning*
(Sonet, LP), ägnar han sig
tillsammans med Gunnel
Nilsson åt den skånska vi-
san. Visorna är oftast häm-
tade från bondkomikernas
repertoar, burleska och
grovkörniga i stilen, ibland
av den ohämmat landskaps-
chauvinistiska typen. Det är
ingen märkvärdig skiva,
men Lennart Kjellgren har
förmågan att träffa den ty-
piskt skånska ton som vi
gärna förknippar med Sve-
riges "kornbod" och som
hämtar sina rötter från "ur-
skåningar" som Skånska
Lasse och Edvard Persson.

JAN JOHANSSON

Glädjande nog tycks man nu ha fått upp ögonen för de äldre traditionsbärarna av svensk folkmusik — de som snart försvinner men vars låtar kommer att leva kvar, skriver Jan Johansson i den här musikartikeln. En av dessa gamla fina folkmusiktolkare är fiolspelmannen Ekor Anders Andersson, Älvdalen.